

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu : **R. L. Ž. P.** a.s., so sídlom v K., IČO X., právne zastúpeného JUDr. J. D., DrSc., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému : **Národná banka Slovenska**, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO 30 844 789, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GUV-378/2009 zo dňa 24.februára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska č. GUV-378/2009 zo dňa 24.2.2009 podľa § 250j ods. 2 písm. a/, e/ O.s.p. **z r u š u j e** a **vracia** vec žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania **1.136,90,-- EUR** do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. J. D., DrSc., advokáta v B.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím GUV-378/2009 zo dňa 24.2.2009 Banková rada Národnej banky Slovenska podľa § 32 ods. 2 zákona o dohľade nad finančným trhom rozklad spoločnosti P č P R, a.s. z 12.8.2008 zamietla a napadnuté prvostupňové rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. OPK 701-2/2007 zo dňa 24.7.2008 potvrdila.

Žalobca sa včas podanou žalobou domáhal, aby najvyšší súd preskúmal zákonnosť postupu, ktorý predchádzal napadnutému rozhodnutiu Bankovej

rady Národnej banky Slovenska č. GUV-378/2009 zo dňa 24.2.2009 a prvostupňovému rozhodnutiu Útvary dohľadu Národnej banky Slovenska č. OPK 701-2/2007 zo dňa 24.7.2008 a tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil Národnej banke Slovenska na ďalšie konanie.

V odôvodnení žaloby uviedol, že žiada súd o preskúmanie postupu žalovaného podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdu poriadku, pretože postupom žalovaného v okolnostiach prípadu boli priamo dotknuté žalobcove práva podliehajúce ochrane podľa § 244 ods. 3 O.s.p. Žalobca uviedol, že podľa § 16 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov podal žiadosť na začatie konania pred Národnou bankou Slovenska o rozšírenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti podľa § 9 ods. 4 zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobcova žiadosť bola žalovanému doručená dňa 26.3.2007. Útvar dohľadu Národnej banky Slovenska vydal o žiadosti rozhodnutie č. OPK 701-2/2007 dňa 24.7.2007, ktorým konanie zastavil podľa ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zákona o dohľade z dôvodu, že účastník konania – žalobca, v lehote určenej Národnou bankou Slovenska neodstránil nedostatky žiadosti o rozšírenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti zo dňa 22.3.2007. Rozhodnutie potvrdila Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodnutím č. GUV-378/2009 zo dňa 24.2.2009 a rozklad žalobcu zamietla.

Žalobca namietal, že predmetná žiadosť obsahovala všetky náležitosti podľa § 5 zákona č. 95/2002 Z.z., ako aj podľa § 16 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z.z. a nebol daný žiadny právny dôvod na doplnenia žiadosti podľa § 16 ods. 5 zákona č. 747/2004 Z.z. a následne ani na vydanie rozhodnutia, ktorým bolo zastavené konanie z dôvodu nedoplnenia žiadosti v stanovenej lehote za aplikácie ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z.. Namietal, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané napriek tomu, že na postup podľa § 16 ods. 5 zákona č. 747/2004 Z.z. ako aj § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z. neboli splnené podmienky a rozhodnutie bolo vydané v rozpore s týmito ustanoveniami zákona č. 747/2004 Z.z. Na uvedenom závere nemôžu nič zmeniť ani závery žalovaného v rozhodnutí, podľa ktorých obchodno-finančný plán nebolo doplnený o predpokladané umiestnenie prostriedkov garančného fondu podľa ust. § 5 ods. 4 písm. d/ bod 3 zákona č. 95/2002 Z.z. a ani o predpokladanú súvahu podľa § 5 ods. 4 písm. g/ bod 5 zákona č. 95/2002 Z.z., keďže ak by aj tieto závery boli relevantné, neznamenali by, že žiadosť neobsahovala obchodno-finančný plán ako jednu z náležitostí, ktorú bolo treba podľa zákona doplniť, ale len, že predložený plán má určité obsahové nedostatky. Pri existencii obsahových nedostatkov obchodno-finančného plánu však zákon č. 747/2004 Z.z. nezaložil právomoc Národnej banky Slovenska požadovať od žiadateľa doplnenie žiadosti podľa § 16 ods. 5 zákona č. 747/2004 Z.z. (keďže nejde o to, že by žiadosť neobsahovala niektorú zo zákonných náležitostí) a pri takom nedostatku nemôže existovať ani právomoc žalovaného zastaviť konanie podľa § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z, ak tento „nedostatok“ nebol žiadateľom na výzvu Národnej banky Slovenska v stanovenej lehote odstránený.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 26.11.2009 k žalobe žalobcu navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu. Uviedol, že námietky žalobcu sú prakticky rovnaké, aké žalobca už uplatňoval počas napadnutého konania pred Národnou bankou Slovenska o žalobcom požadovanom rozšírení povolenie na výkon poisťovacej činnosti (napr. v rozklade žalobcu proti napadnutému prvostupňovému rozhodnutiu), pričom s uplatnenými tvrdeniami a námietkami sa žalovaný už podrobne vyrovnal v odôvodneniach napadnutých rozhodnutí.

Uviedol, že zákon č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v ustanoveniach § 16 ods. 1, 3 a 4 zakotvuje, že žiadosť účastníka konania, na základe ktorej sa začalo konanie pred Národnou bankou Slovenska musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom o dohľade alebo na základe osobitného zákona vrátane zákonom vymedzených príloh (§ 16 ods. 3 písm. j/ a k/ a § 16 ods. 4 zákona o ohľade). Zároveň § 16 ods. 4 zákona o dohľade ustanovuje, že prílohou k žiadosti musia byť listiny potrebné na rozhodnutie Národnej banky Slovenska v konaní, ktoré demonštratívne vymedzuje. V prípade rozšírenia povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti je poisťovňa alebo zahraničná poisťovňa povinná predložiť Národnej banke Slovenska obchodno-finančný plán podľa § 5 ods. 4 písm. g/ alebo obchodno-finančný plán pobočky zahraničnej poisťovne podľa § 6 ods. 4 písm. g/ a preukázať, že spĺňa podmienky podľa § 31.

Preskúmaním veci Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil nasledovné skutočnosti :

Národná banka Slovenska rozhodnutím č. OPK 701-2/2007 zo dňa 24.7.2008, Útvar dohľadu na finančnom trhom, príslušný na konanie a rozhodovanie v prvom stupni podľa ust. § 29 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom zastavila konanie podľa § 22 ods. 1 písm. a/ zákona o dohľade z dôvodu, že účastník konania – žalobca v lehote určenej Národnou bankou Slovenska neodstránil nedostatky žiadosti o rozšírenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti zo dňa 22.3.2007, na základe ktorej sa začalo konanie o zmenu povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti podľa ust. § 9 ods. 4 zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže žiadosť o rozšírenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti zo dňa 22.3.2007 nebola ani po výzve Národnej banky Slovenska doplnená v obchodno-finančnom pláne o predpokladané umiestnenie prostriedkov garančného fondu podľa ust. § 5 ods. 4 písm. g/ bod 3 zákona o poisťovníctve a o predpokladanú súvahu podľa ust. § 5 ods. 4 písm. g/ bod 5 zákona o poisťovníctve. V dôsledku toho predmetná žiadosť neobsahovala náležitosti podľa ust. § 16 ods. 3 písm. j/ v spojení s § 16 ods. 4 zákona o dohľade. K tomuto rozhodnutiu Národnú banku Slovenska viedla závažnosť absencie týchto podkladov pri preverovaní poisťovne v konaní o udelenie súhlasu s rozšírením povolenia na výkon poisťovacej činnosti, a to najmä z hľadiska ochrany finančného trhu, ako aj skutočnosť, že účastník konania svoju žiadosť na výzvu Útvaru dohľadu o požadované doklady nedoplnil.

Prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska č. GUV-378/2009 zo dňa 24.2.2009, ktoré je predmetom súdneho prieskumu zákonnosti v tomto konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že spor o zákonnosť medzi účastníkmi konania spočíval v procesnom postupe, a to najmä vo vyhodnotení, či vytýkané nedostatky bolo možné kvalitatívne hodnotiť ako dôvody pre zastavenie konania podľa § 22 ods. 1 písm. a/, zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Národná banka Slovenska konanie zastaví, ak účastník konania v lehote určenej Národnou bankou Slovenska neodstránil nedostatky žiadosti alebo nedoplnil žiadosť, na ktorej základe sa začalo konanie.

Spor o zákonnosť napadnutých rozhodnutí v danom prípade spočíval v tom, či išlo o formálny nedostatok žiadosti resp. nedoplnenie žiadosti v zmysle § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z., ktorý je sankcionovaný zastavením konania alebo išlo o obsahové nedostatky, o ktorých bolo nevyhnutné vykonať administratívne konanie a rozhodnúť meritórnym rozhodnutím.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z. je procesným ustanovením a upravuje možnosť zastavenia konania Národnou bankou Slovenska ak žiadosť alebo jej prílohy vykazujú formálne nedostatky. V danom prípade však spor medzi účastníkmi konania spočíval v obsahových náležitostiach žiadosti, spočíval v rozličných pohľadoch účastníkov konania na to, čo má byť obsahom žiadosti, aby došlo k rozhodnutiu o rozšírení poisťovacej činnosti.

Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 15.2.2011 poukazoval na súčasť administratívneho spisu, doklad č. 3 – list Národnej banky Slovenska nazvaný žiadosť o stanovisko – odpoveď zo dňa 26.4.2007 č. OD-3642/2007, ktorým podľa jeho tvrdenia Ing. J. F., vedúci oddelenia dohľadu pre poisťovacie skupiny a RNDr. P. F. riaditeľ odboru dohľadacieho ako osoby bez právnického vzdelania sformulovali výklad k ust. § 5 ods. 1 zákona č. 95/2002 Z.z., ktorý bol použitý voči žalobcovi a týmito osobami definované podmienky sa stali podmienkami, ktoré boli uplatnené voči žalobcovi v administratívnom konaní o rozšírenie poisťovacej licencie a keďže neboli splnené, konanie bolo zastavené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že Národná banka Slovenska predmetným listom oznámila žalobcovi výhrady k predloženému obchodno-finančnému plánu poisťovne, ktorý je prílohou k žiadosti o rozšírenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti na poistné odvetvie A4 (tzv. investičné životné poistenie) v zmysle § 5 ods. 4 písm. g/ zákona o poisťovníctve.

Národná banka Slovenska vyzvala žalobcu, že 1. popis produktu:

a. nie je uvedený spôsob výpočtu poistného pre poistenie smrti – kalkulačný vzorec poistného, úmrtnostné tabuľky, tvorba rezerv na poistné budúcich období a na poistné plnenia,

b. nie je uvedené aké druhy pripoistenia bude možné k produktu dojednať ani spôsob výpočtu poistného pre pripoistenia, t.j. kalkulačný vzorec poistného, incidenčné tabuľky (ak sa používajú), spôsob tvorby rezerv na poistné budúcich období a na poistné plnenia,

c. nie je popísaný postup investovania do podielových jednotiek, t.j. nákup počiatočných a akumuláčnych podielových jednotiek,

d. nie je uvedená výške poplatkov ani spôsob a periodicita strhávania poplatkov z poistného,

e. nie je presne stanovený výpočet odkupnej hodnoty,

f. nie je stanovený postup zúčtovania mimoriadneho poistného, t.j. či sa mimoriadne poistné vzťahuje aj na riziko smrti, čím by došlo k navýšeniu poistnej sumy na smrť, alebo len na prípad dožitia (rast počtu podielových jednotiek),

g. nie je uvedené, či je možné prejsť do stavu bez platenia poistného – ak áno, ako sa zmenia poplatky a celková správa podielových jednotiek, zánik poistenia na smrť a pripoistení.

2. investície :

a. nie je uvedená tvorba rezervy na krytie záväzkov z finančného umiestnenia v mene poistených,

b. chýba podrobný popis aktív, do ktorých budú finančné prostriedky investované,

c. nie je uvedený predpokladaný dosahovaný výnos v jednotlivých stratégiách.

3. finančný plán:

a. nie je uvedený predpokladaný cash-flow produktu na prvé tri roky so zahrnutím všetkých finančných tokov plynúcich z tohto druhu poistenia (výnosy, náklady – zriaďovacie, správne, provízie, tvorba rezerv, poistné plnenia, poplatky a pod.)

b. nie sú uvedené predpokladaná súvaha a výkaz ziskov a strát na prvé tri roky na celú činnosť poisťovne.

4. solventnosť :

a. nie je uvedený detailný výpočet požadovanej a skutočnej miery solventnosti na prvé tri roky.

5. osobitné poistné podmienky (OPP):

- a. OPP nedefinujú spôsob alokovania poistného do podielových jednotiek
- b. OPP neuvádzajú možnosť odkupu poistenia pred skončením kontraktu ani spôsob výpočtu odkupnej hodnoty,
- c. V OPP sa neuvádza možnosť platby mimoriadneho poistného a jeho alokácie,
- d. definícia kapitálovej hodnoty poisteného v OPP nie je zhodná s obchodno-finančným plánom,
- e. OPP rieši možnosť odkupu len pri zániku poistenia, avšak nie je zadefinované, kedy dochádza k zániku poistenia, za akých podmienok,
- f. OPP uvádza zánik poistenia bez náhrady, avšak obchodno-finančný plán s takouto možnosťou nepočíta ani nedefinuje obdobie garancie poistnej čiastky,
- g. OPP nehovoria o poplatkoch stfňaných 1 krát do roka, pričom táto skutočnosť je uvedená v obchodno-finančnom pláne,
- h. OPP nedefinujú tri možné stratégie investovania podielových jednotiek, tak ako to je uvedené v obchodno-finančnom pláne.

V tejto súvislosti odporúča doplniť obchodno-finančný plán aj o Všeobecné poistné podmienky (VPP). Ak sa na daný produkt vzťahujú už existujúce VPP, tak treba uviesť o aké VPP sa jedná spolu s označením a účinnosťou daných VPP.

Najvyšší súd obsah výzvy žalovaného konfrontoval s dikciou zákona.

Podľa § 5 ods. 4 písm. g/ zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov prílohou k žiadosti podľa ods. 1 je návrh obchodno-finančného plánu poisťovne, ktorý musí obsahovať:

1. rozsah záväzkov vyplývajúcich z predpokladanej poisťovacej činnosti
2. predpokladaný rozsah poistenia, ktoré má byť zaistené
3. predpokladané umiestnenie prostriedkov garančného fondu podľa § 31
4. predpokladaný rozsah zriaďovacích nákladov a ich finančné krytie
5. predpokladaný plán činnosti poisťovne na prvé tri roky pôsobenia poisťovne obsahujúci podrobné odhady príjmov a výdavkov aktívneho zaistenia, pasívneho zaistenia, predpokladaná súvahu a predpokladané finančné zdroje, určené na krytie záväzkov z poistenia a miery solventnosti.

Z tejto časti administratívneho spisu, zo stanoviska Národnej banky Slovenska zo dňa 26.4.2007, v ktorom uvádza požiadavky adresované žalobcovi, ktoré by mal splniť a porovnaním ust. § 5 ods. 4 písm. g/ zákona o poisťovníctve najvyšší súd zistil, že žiadané náležitosti Národnou bankou Slovenska majú obsahový charakter a nie formálno-právny charakter v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia.

Nevyhovenie obsahovým náležitostiam požiadaviek Národnej banky Slovenska žiadateľom o rozšírenie poisťovacej činnosti nemôže byť dôvodom na zastavenia konania z formálnych dôvodov podľa § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 747/2004 Z.z. Žiadosť teda neobsahovala formálne nedostatky a preto tieto nedostatky konanie nebolo možné zastaviť.

Vzhľadom na to Národná banka Slovenska mala pristúpiť k meritórnemu preskúmvaniu obsahových náležitostí žiadosti, a predovšetkým o nich rozhodnúť meritórnym rozhodnutím. V rámci meritórneho rozhodovania sa totiž už uplatňuje i správna úvaha, ktorá umožňuje správnomu orgánu formulovať detaily obsahových požiadaviek potrebných pre rozhodnutie. Najvyšší súd pritom poukazuje na to, že meritórnemu rozhodnutiu musí predchádzať proces dokazovania a uvedené obsahové nedostatky je potrebné v prvom rade odstrániť v procese dokazovania v zmysle § 24 zákona č. 747/2004 Z.z. Súčasne v zmysle § 26 zákona č. 747/2004 Z.z. Národná banka Slovenska je pred vydaním rozhodnutia vo veci povinná vyzvať účastníkov konania, aby sa oboznámili so spisovým podkladom ku konaniu a aby sa k nemu písomne vyjadrili, a k podkladom pre rozhodnutie v tomto konaní nie sú iba listiny predložené účastníkom konania. Rozhodnutie Národnej banky Slovenska musí obsahovať v zmysle § 27 výrok, odôvodnenie a poučenie o rozklade. Najvyšší súd ďalej poukazuje na to, že z obsahu administratívneho konania musí byť zrejmé, že Národná banka Slovenska uskutočnila v zmysle § 17 zákona č. 747/2004 Z.z. konanie. V danom prípade je vhodné uskutočniť aj ústne pojednávanie a o ústnom pojednávaní vyhotoviť zápisnicu, s náležitosťami podľa § 17 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z.z.

Žalobca mal vo veci úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania, ktoré pozostávali z náhrady súdneho poplatku z podanej žaloby **66,-- EUR** (dodatočne vyrubený vz. 4 O.s.p) a z náhrady trov právneho zastúpenia podľa nasledovnej špecifikácie:

1. prevzatie a príprava veci 22. apríla 2009
 2. podanie žaloby Najvyššiemu súdu SR 30. apríla 2009
 3. porada s klientom k vyjadreniu žalovanej predloženému súdu 9.12.2009
 4. ústne pojednávanie 9. novembra 2010, Najvyšší súd SR
 5. písomné vyjadrenie k otázke právomoci Najvyššieho súdu konať o žalobe; vyjadrenie na výzvu súdu vznesenú na ústnom pojednávaní
 6. ústne pojednávanie 8. februára 2011, Najvyšší súd SR
 7. nahliadnutie do spisu 3 SŽ 28/2009 + administratívny spis, dňa 9. februára 2011, Najvyšší súd SR
 8. ústne pojednávanie 15. februára 2011, Najvyšší súd SR
- a) 3 úkony právnej pomoci v roku 2009, z toho dva úkony odmeňované podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a jeden úkon odmeňovaný podľa § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení vyhlášky č. 209/2009 Z.z.

- (2 x 53,40 + 1 x 115,90 = 222,70) EUR
- b) 2 úkony právnej pomoci roku 2010 odmeňované podľa § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení vyhlášky č. 209/2009 Z.z.
(2 x 120,23 = 240,46) EUR
- c) 3 úkony právnej pomoci roku 2011 odmeňované podľa § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení vyhlášky č. 209/2009 Z.z.
(3 x 123,50 = 370,50) EUR

Spolu tarifná odmena: **833,70 EUR**

Režijný paušál **57,50 EUR** : 3x 6,95 € + 2x 7,21 €+ 3x 7,41 €

Daň z pridanej hodnoty: **178,20 EUR** (20% zo základu 891,20 EUR)

Hotové výdavky: **1,50 EUR** kópie zo súdneho spisu (čl. 52)

Spolu trovy konania: **1136,90 EUR**

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 15. februára 2011

JUDr. Ivan R u m a n a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková